

UVOD

Centar za humanu politiku, uz podršku Centara civilnih inicijativa, proveo je istraživanje o stanju u reviziji javnog sektora u BiH radi poboljšanja te postrevizijskog procesa. Istraživanje je obuhvatilo analizu problema rada institucija za reviziju javnog sektora ili revizijskog procesa te postupanja nadležnih institucija po revizorskim izvještajima ili postrevizijski proces. Fokus u istraživanju bio je na problemu postupanja nadležnih institucija po revizorskim izvještajima. Revizijski proces je analiziran od 2001. do kraja 2008. godine. U ovom periodu državna i entitetske revizorske institucije izvršile su 1.233 revizije, od čega je 1.209 finansijskih, pet učinka i 19 ostalih revizija. Od ukupnog broja revizija u ovom periodu, 21 posto je s pozitivnim mišljenjem, 50 posto s rezervom, 24 posto s negativnim mišljenjem i 5 posto s uzdržanim mišljenjem. Efikasnost državne i entitetskih revizorskih institucija u 2008. godini bila je 1,6 revizija po revizoru godišnje. Identifikovani su brojni problemi od koji su najznačajniji potcijenjeni kadrovski kapaciteti i nedovoljna efikasnost entitetskih revizorskih institucija, nepostojanje potrebnih kriterija za godišnje planiranje revizija, nepotpuno izvršavanje obaveze godišnje revizije zakonom predviđenih subjekta, nevršenje revizije u 83 posto zakonom predviđenih subjekata, nerazvijena funkcija revizije učinka, omekšavanje kriterija kod iskazivanja nalaza i davanja konačnog revizorskog mišljenja, izuzetno malo povjerenje građana u rad državne i entitetskih revizorskih institucija i nepotpuno izvršavanje zakonske obaveze dostavljanja revizorskih izvještaja tužilaštvima i drugim institucijama od strane entitetskih revizorskih institucija. Rad državne i entitetskih revizorskih institucija je ocijenjen nezadovoljavajućim. Rezultati postrevizijskog procesa pokazuju da je u 2008. samo 5 posto revidiranih subjekata provelo u potpunosti revizorske preporuke. Neprovođenje preporuka revizora postalo je sasvim normalno ponašanje revidiranih subjekta, koje niko ne sankcioniše. Odnos entitetskih parlamenata, parlamentarne komisije i odbora za reviziju, Vijeća ministara, entitetskih vlada i ministarstava finansija prema obavezi razmatranja i postupanja po revizorskim izvještajima bio je neodgovoran. Nijedno tužilaštvo iz BiH nije koristilo revizorske izvještaje kao javno objavljene dokumente za otkrivanje, proučavanje i sprječavanje kriminala. U proteklom periodu niko nije smijenjen s funkcije zbog negativnih revizorskih nalaza i nije korištena zakonska mogućnost umanjavanja budžeta. Za revizorske nalaze koji ukazuju na višemilionsku štetu u javnom sektoru, izrečene su kazne koje nisu dovoljne da pokriju troškove tužilaštva i sudova po jednom revizorskom izvještaju. Postupanje državnog parlamenta i njegovih komisija za finansije i budžet ocijenjeno je kao uglavnom nezadovoljavajuće, kao i postupanje revidiranih subjekata,

entitetskih parlamenata i njihovih komisija i odbora za reviziju, vlada, ministarstava finansija i tužilaštava.

Revizija je kod nas nova oblast, te građani u nedovoljno velikom broju vjeruju revidiranim podacima, a bilansni podaci su često nedovoljno tačni. Entitetske institucije nemaju kadrove za posao koji rade, a postoji i nedovoljan broj revizora. Zbog toga imamo samo 17 posto revidiranih subjekata. Preporučuje se organizovanje odjela za borbu protiv organizovanog i privrednog kriminala, što je prvi i najozbiljniji problem koji nam se ukazao u ovom istraživanju.